

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN

Gehoord & Bijgewoond: Workshop metadata (standaarden) voor FAIR erfgoedonderzoek.

Hof, Cees H.J.

published in

E-data & Research
2023

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

document license

CC BY

[Link to publication in KNAW Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Hof, C. H. J. (2023). Gehoord & Bijgewoond: Workshop metadata (standaarden) voor FAIR erfgoedonderzoek. *E-data & Research*, 17(3), 2. <https://edata.nl/wp-content/uploads/2023/06/e-data-jr-17-nr-03-juni-2023.pdf>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the KNAW public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the KNAW public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

pure@knaw.nl

GEHOORD & BIJGEWOOND

CLARIAH Tech Day

Emma Verbree

Data en digitale onderzoeksmethoden hebben de laatste jaren een vaste plek verworven binnen de geesteswetenschappen. Om de beoogde gebruikers, de geesteswetenschappers, hierin bij te staan, organiseert CLARIAH enkele keren per jaar een zogenaamde Tech Day. De ene keer vindt die online plaats, de andere keer fysiek, zoals afgelopen 30 maart in het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis in Amsterdam. Naast gebruikers van de CLARIAH-onderzoeksinfrastructuur waren op deze dag ook andere geesteswetenschappers en ontwikkelaars aanwezig om te praten over de ontwikkelingen in de digitale geesteswetenschappen. Deskundigen gaven verschillende presentaties over tools, databronnen en methoden die geesteswetenschappers kunnen helpen bij hun onderzoek. De informatie over bijvoorbeeld werken met FAIR-datasets, geo-data en levensloopdata was niet alleen afkomstig van CLARIAH. Er was ook ruimte voor andere samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld over het werken met ontoegankelijke data (wegens copyright of privacybescherming). Zo deelde SANE (Secure Analysis Environment) hoe het mogelijk is om analyses uit te voeren op beschermde data in 'tinker mode', waarbij de gebruiker de data kan zien, of in 'blind mode', waarbij de onderzoeker de data niet ziet en de analyse moet testen met voorbeelddata. Ook was er ruimte voor Twi-XL, dat toegang verschaft tot sociale mediadata zonder de ruwe posts te delen (wat verboden is). De deelname van dit soort projecten aan CLARIAH's Tech Day vormen een mooie gelegenheid om te laten zien welke ontwikkelingen er plaatsvinden binnen de onderzoeksinfrastructuur voor de geesteswetenschappen. Ook maakt het een productieve discussie met andere projecten en ontwikkelaars mogelijk. De volgende CLARIAH

Sfeerimpressie workshop Metadata in een van de historische zalen van het Trippenhuis. Credits: DANS

Tech Day zal in het teken staan van data; deze Tech & Data Day vindt plaats op donderdag 29 juni.

<https://www.clariah.nl/events>

National Tripartite Event: Netherlands

Marjan Grootveld

In de European Open Science Cloud ofwel EOSC kunnen onderzoekers grensoverschrijdend samenwerken en gebruik maken van data, software en IT-diensten, waar die ook 'staan'. Deze visie wordt langzaam concreter, waarbij men rekening houdt met wat de lidstaten zelf te bieden hebben. Dit gebeurt bijvoorbeeld in 'tripartiete nationale bijeenkomsten'.

Op 11 april was de beurt aan Nederland. Vertegenwoordigers van de Europese Commissie, de EOSC Association (EOSC-A) en Nederlandse instellingen ontmoetten elkaar, op uitnodiging van SURF en de Ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Economische Zaken en Klimaat (EZK). Javier Lopez Albacete, EC Policy Officer van de Open Science Unit, schetste op basis van een recente Europese studie dat het bewustzijn

van FAIR (Findable, Accessible, Interoperable en Reusable) bij onderzoekers nog vrij laag is. Volker Beckmann, die in de Strategic Board van EOSC-A Frankrijk vertegenwoordigt, vertelde dat Frankrijk de digitale transitie die de EOSC ondersteunt noodzakelijk vindt om de 'return on investment' van onderzoek te verbeteren: onderzoeksresultaten moeten vanaf het begin FAIR worden gemaakt ('FAIR by design'), omdat het immers veel te kostbaar is om met terugwerkende kracht te doen. Tegelijkertijd maakte Chantal Kemner, hoogleraar aan de Universiteit Utrecht, duidelijk dat bepaalde FAIR-aspecten pas tijdens een project duidelijk worden. Een van de resultaten van de YOUTH-studie – winnaar van de Nederlandse Dataprijs 2022 – is de YODA-omgeving om data van langlopend onderzoek bij kinderen veilig te bewaren. Zij bepleitte financiering voor duurzaamheid: ook na afloop van het project komen er toegangsverzoeken en moeten de data goed beschikbaar blijven. De aanwezigen hadden verschillende ideeën over financiële en andere verantwoordelijkheden van instellingen,

nationale gremia, financiers en EOSC. Een centrale vraag was hoe top-down beleid en financiering bottom-up activiteiten zoals Open Science Communities kunnen versterken. Als belangrijke Nederlandse ontwikkelingen werden het regieorgaan Open Science NL en de lokale en thematische Digital Competence Centers (DCC's) gepresenteerd. Bij lokale DCC's is duurzaamheid, in de vorm van structurele financiering van capabele data stewards, eveneens een uitdaging.

Meer informatie over het even:

<https://eosc.eu/events/national-tripartite-event-netherlands>

European Data Landscape Study: <https://dans.knaw.nl/nl/nieuws/european-research-data-landscape/Nederlandse-Dataprijs-2022>

<https://researchdata.nl/en/winners-dutch-data-prize-2022/>

Workshop metadata (standaarden) voor FAIR erfgoedonderzoek

Cees Hof

In de historische zalen van het Trippenhuis in Amsterdam vond op 14 maart de tweede data-workshop van

het Nederlandse E-RIHS netwerk plaats. De workshop, gecoördineerd door DANS en het Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE), richtte zich op de rol van metadata in de erfgoedwetenschappen. De bijna 20 deelnemers verdiepten zich in de ins and outs van metadata in (digitale) erfgoedcollecties en wetenschappelijke data-repositories, en hoe deze te gebruiken in interdisciplinair erfgoedonderzoek.

Een nieuw wetenschappelijk netwerk zoals E-RIHS (European Research Infrastructure for Heritage Science), behoeft uiteraard enige toelichting. Jan van 't Hof, Hoofd Monumenten en Collecties bij de Rijksdienst Cultureel Erfgoed, en coördinator van de Nederlandse tak van E-RIHS, heette de deelnemers daarom (digitaal) welkom en benadrukte het unieke interdisciplinaire karakter van deze tak van wetenschap. In de erfgoedwetenschappen moeten onderzoekers immers met data werken variërend van moleculaire pigmentdata uit een van Gogh schilderij tot LiDAR satellietbeelden van Romeinse legerkampen. Deze data moeten dan ook nog eens FAIR (Findable, Accessible, Interoperable en Reusable) worden gemaakt, volgens de laatste Europese en nationale onderzoeksrichtlijnen. Bovendien heb je in erfgoedonderzoek ook nog te maken met alle gegevens over de erfgoedobjecten zelf, al dan niet gedigitaliseerd. Uitdagingen te over dus, vooral voor alle data stewards en datamanagers, waar deze workshop vooral voor bedoeld was.

Sprekers en trainers afkomstig van DANS, NDE, de KB (Koninklijke Bibliotheek) en het RKD voorzagen de workshop van interactieve sessies over generieke en meer domein specifieke metadata, het gebruik van de Art & Architecture Thesaurus (AAT), de werking van het Nederlandse Termennetwerk en over wat Preserveringsmetadata nu precies zijn en hoe deze te gebruiken. In een grotere oefening gingen de deelnemers aan de slag met het gebruik van metadata voor hun zelfgekozen data use cases. Dit resulteerde in een aantal heel concrete en inzichtelijk schema's over uiteenlopende onderzoeksdata, van oral history tot XRF (X-ray fluorescence) data. Onder het toeziende oog van de oude meesters aan de wanden van de Rembrandtzaal, leerden de deelnemers van elkaars data-problemen en uiteraard (nieuwe) oplossingen. Meer informatie over E-RIHS en de data workshop(s) is beschikbaar op: <https://e-rihs.nl>

Benchmarks

Vervolg van pagina 1

velingen voor het ontwerpen en organiseren van toekomstige benchmarks in de sociale wetenschappen. De eerste resultaten en bevindingen bevestigen dat benchmarks een veelbelovend middel zijn om de sociale wetenschappen sterk te ontwikkelen.

<https://odissei-data.nl/en/benchmarking/>

ISO 9001-certificaat voor Centerdata

Nadat Centerdata in 2021 het ISO 27001-certificaat (de internationale standaard voor informatiebeveiliging) en vorig jaar NEN 7510 (informatiebeveiliging binnen de gezondheidszorg) behaalde, sloten ze recent ook de audit voor het kwaliteitsmanagementsysteem positief af. Daarmee is Centerdata nu ook gecertificeerd voor ISO 9001:2015.

Het behalen van het ISO 9001-certificaat bevestigt dat Centerdata een solide kwa-

liteitsbeleid heeft, dat de processen goed geregeld zijn en dat een continue verbetercyclus gevolgd wordt. Opdrachtgevers weten zo met nog meer zekerheid dat ze bij Centerdata kwaliteit krijgen. Naast het behalen van het ISO 9001-certificaat, behoudt Centerdata ook het ISO 27001-certificaat en NEN 7510. Voor ISO 27001 was het de tweede controle audit en voor NEN 7510 de eerste controle audit. (MV) www.centerdata.nl/

OVERNEMEN ARTIKELEN

Wilt u een artikel uit dit blad overnemen?

Dat mag altijd, maar vermeld wel de bron (E-data & Research) en de naam van de auteur van het artikel. Neem ook contact op met de hoofdredacteur (zie colofon) om door te geven waar artikelen geplaatst worden.